

BÉTSI MAGYAR KURIR.

ÉS

SOKFÉLE, TOLDALEKÜL.

Nr. Indult: Redden, Május' 14-dikén, 1855.

39.

ILLYRIA.

(Triest Máj. 6.) Jelentettük vala, hogy Abbondanza nevű Corvett, mellyen Báró Ottenfels Ts. Kir. Auszt. Internuntzius Török Országból, haza felé eveztetett, hajótörést szenved. Ezen veszedelem későbbi tudósítások után ekképpen közöltetik: Abbondanza Mártz. 15 kén hagyá el Konstantzinápolyt, 's 21-dikén Smyrnánál kikötött, a' honnan 5 napi tartózkodása után 26 kán az Athéni Piraeus nevű kikötőhelybe evezett, 's Mártz. 31 kén ugyantsak ott vasmatskájit kihányta. Itt 2 nap mulatott, 's Apr. 2-kán ismét elindult az Archipelagus felé, hol a' nem kedvező szelek miatt 5 napig kelle tanyáznia, míg végre Apr. 7-kén Matapan hegyszokát elérte, és az Adriaticumi tenger erányában útját folytathatta. E' naptól fogva a' szél szünet nélkül dühösködött, sőt később szélvész is támadt, 's egy óra alatt a' hajót 7 vagy 8 mértföldnyire visszanyomta: az Adriaticumi tengerhez már nem messze vala, mikor a' vész dűlni kezdett, sűrű köd lepte a' láthatárt, 's a' Corvett 9—10 óraker elveszté az igaz utat, közel az Olasz partokhoz taszittatván. Ez után a' szörnyű szélveszes éjszaka után, reggeli 4 óraker, a' felvigyázó tiszt valami fejezet vett észre, a' mit eleinte zászlónak tartott. Alig hogy jelt adott a' visszafordulásra, a' Corvett valamihez ütődött, 's egy nagyot rettsent, a'

mi után a' Kormány lapát ketté pattant. Már most nyilvánvaló vólt, hogy a' hajó megakadt, de még nem tudott, valyon sziklába e', vagy pedig homokdomba? Tsak egy aggódás közt eltelt óra után, melly idő alatt a' hajó szünet nélkül ropogott, lehetett szürkületkor észrevenni, hogy a' zászlónak vélt tárgy egy őrtorony vala, és tsak hamar azután világosan ki lehetett venni Nápolyban, Lecce provintziának alacsony és homokos partját, mellyet a' szélvésztől hajtott tajtékozó hullámok tsapkodtak. Közélléte a' partnak, melly legfellyebb is 1 mértföldnyire lehetett attól a' helytől, mellyen a' Corvett, törést szenvedett, reményt nyujta a' szerentselleneknek a' szabaddulásra. Minden attól függött, valyon a' hajósok ellene állhatnak e' a' tóduló haboknak addig, míg a' hajóban lévők szárazra tevődnek. Mivel tsak a' nagy Salupp lehetett képes a' veszedelemben lévőket a' partra kitenni, Gnoato Kapitány Báró Ottenfelset arra kérte, ülne bé a' Salupba: ennél fogva egy Logotheti nevű tiszt 20 hajós legénnyel a' Bárót elkísérték, 's nagy áldozat mellett szerentsésen a' partra kitették. A' Saluppot nem lehetett hirtelen a' homokból bétaszítani, hogy a' még veszélyel küzdőkért visszaevezzen, azért is Báró Ottenfels a' part mentében segedelemért kiáltozott. Még nem messze szaladt, mikor néhány partörökkel szembetalálkozott,

kik kérésére Leccében a szerentsélen esetet hírüladták, mellynek következtésében egy nagy halászhajó tsak hamar megérkezett, 's Báró Ottenfelsnek abbeli ígéretere hogy ha a még Corvetben lévőket a hajó birtokosa kiszabadítja, megjutalmaztatand, — a' ve-delem helyére sietett. Itt a' szerentsélenek már nem győzték visszavárni a' Saluppot, — azért is úgy segítettek magokon, a' mint lehetett. Levágták tudniillik nagyobb részint az árbotzfákat, hogy az által a' Corvett ingását valamennyire megakadályoztassák: ezekből a' levágott létzekből egy déreglyét öszvetsináltak, többen a' partra kitétet-tek, másokat a' halász hajó tett száraz-ra. Estvefelé a' szél is letsillapodott, úgy annyira, hogy már most a' kis-selb saluppokot is lehetett használni, és így, még minkeelőtte bésététedett volna, mindnyájan, mintegy 125-en megmenekedtek a' fenyegető veszélytől. Nem halgathatjuk el e' történet előadása alkalmával, Báró Ottenfels, Brückner nevű Jágerjának dítséretes magaviseletét, ki a' dühös hullámok ellené-re is, mellyek minden pillantatban elnyelni fenyegeték, Ura jószágát el nem hagyta, hanem tsak az utolsó szállítás-kor, mikor már társai veszedelmenki-vül voltak, ült be a' halászhajóba, és így Báró Ottenfelsnek minden drága-ságait megmentette. Azt az egyet na-gyon lehet sajnálni, hogy Gnoato Ka-pitány kétségben eséstől kínoztatva, hogy majd a' Commandója alá bízott hajó mindenestől oda vész, — agyon lötte magát. A' megszabadultak, részszerént a' szabad ég alatt tölték az éjszakát, részszerint pedig egy régi közellévő to-ronyban, mellyet nékiek éjszakai ta-nyául a' Leceei egészségre ügyelő tisztviseléség jegyezett ki: tsak követ-kezendő nap, mikor már a' szél egé-szen elállott, közelítettek az elsüllyedt

hajóhoz, melly mintegy beásva vala a' homokban, — 's a' mi még hasznave-lető volt, — a' partra szállították. Az ágyúkat mindjárt első nap, hogy a' hajón könnyítsenek, a' tengerbe hány-ták. Apr. 15-kán a' Brindisi Consul-aris Agens Bianchi Ur, a' hajóje-rést szenvedtekhez érkezék, 's eszköze-se által, egy Nápolyi hajós Kapitány, Contractus mellett magára vállalta, hogy az elsüllyedt Corvetből megmentett — mind Királyi, mind pedig Báró Otten-felsnek tulajdon jószágait, Velen-tzéba szállítja. A' Báró jószága kö-zött vala egy — 10,000 kötetből álló könyvtár is, melly a' behatott vizez-puskapor által nagyobb részint haszon-vehetlenné leve. Ugyan akkor nap-estve, Lascaris Urnak, Muszka Con-sulnak megérkezése jelentetett, ki Bo-logirszky Ur meghagyásából, Báró Ottenfelset megkínálta, ülne fre-gatjára, mellynek ormán nem sokára Brindisibe evezendhetnek: a' Báró szíves köszönettel fogadá a' barátságos ajánlást, — 's kedvező keleti szél-mellett tsak hamar Brindisibe ére. Itt néhány napig a' barátságnak öszinte érzései között mulatván, Apr. 18-kán estve elhagyta a' Brindisi kikötőhelyet, 's hétnapi utazása után, Apr. 26-kán 9 órakor reggel Triestbe érkezett.

TÖRÖK ORSZÁG.

(Konstántzinápoly Apr. 25-kén.)
Miólta Varennes Ur Kutahia-ból kiindult, és a' Tevdshihat, melly szerint az Egyiptomi Vice Királynak, minden Syriai Basaságok által adód-tak, méltán lehetett várni, hogy a' fé-nyes Porta, és az Egyiptomi Vice Ki-rály között fennforgó villongásnak vé-ge szakadván, az Egyesség helyre áll, annyival inkább, mivel Ibrahim Basa, Varennes Ur elindultával, már rendelést is tett seregönél a' visza-

vonulásra: — azomban, fájdalom ez a' visszavonulás még mind ez ideig bé nem telyesedett, mivel Ibrahim Basha erősen ragaszkodik azon feltételhez, hogy A dana birtoka Kormányja alá bízattassék, a' fényes Porta pedig arra reá nem akar állani, — azért is, a' mint halljuk, az Egyiptomi sereg vissza vonulása felfüggesztetett.

Apr. 25 kán a' 3-dik Orosz Flotta osztály Bujuk derehez evezett, 's véle együtt 5000 főből álló szárazsi csapatkatonaság is megérkezék több szállító hajókon: az utóbbiak Bujuk dereével általellenben az Azsiai partoknál, telepedtek le.

Egy történet elvonta egy pillantástig a' közfigyelmet a' fontos politikai tárgyaktól; — ugyan is a' Sz. Simonisták rendjének hirteleni megjelenése a' fő városban, hová abból a' tzélekből jöttek, hogy, a' mint hitték, a' Keleten tartózkodó úgy nevezett szabad asszonyt (Femme libre) felkeressék, és Pére Enfantinnal öszveházasítsák. Ezek az ábrándozók nevetséges ruházatjok, és viseletek, úgy szinte vakmerőségek által, mellyet némelly Török Asszonyok éránt nyilatkoztattak, a' Kormány előtt annyira gyanussá levének, hogy őket elfogatta, 's a' Dardanellákhoz hurtzoltatta, hol, az Országból leendő kitararítások felől bizonyosan gondoskodni fognak.

A' Nagy Britanniai új Követ a' fényes Portánál Lord Pons onby a' Dardanellákhoz érkezett, a' honnan kedvetlen szelek miatt tovább nem mehet.

NAGY BRITANNIA.

Az Angoly Parlamentben most leginkább magára vonja a' figyelmet az úgy nevezett polenta Cebből főzik a' Brittusok a' sert) Ingilby Ur Apr. 26-kán egy javallatot terjesztett az Alsó Ház elibe, melly szerint ezen po-

lenta tól járó adó leszállíttatását kívánta: „Nem tsak a' földművelőknek úgy mond, de általjában az egész Országnak könnyebbségül szolgálna, jelen javallatom elfogadása. Reményilem a' nemes Lord, most, míg elég idő van, módot fog találni abban, hogy a' polenta adó leszállíttatása által támadandó hiány, kipótoltassék. En javallatom által nem tsak a' földbirtokosokon akarok segíteni, hanem a' társaság minden tagjain, a' midőn az által a' népnek morális characterre más alakot venne fel. En fel valék szállíttatva, hogy a' polenta adó helyett, más adót javalljak a' szükség pótlására, — úgy de én evvel nem vagyok köteles: hogy ha a' Kintses Kamara Cancellariusává neveztetném ki, akkor vólna idő arról gondolkozni, noha talán akkor is, mint a' többi Cantzellariusok, inkább gondolkodnék a' Capitalistákkal, mint a' földbirtokosokkal! (katzaj) A' föld birtokos helyhez tetésénél fogva, kotsit, lovakat, és szolgálkat kéntelen tartani, a' miből pedig az Országnak nagy haszna van, mert mind ezen dolgok adó alá vettetnek, a' Capitalista ellenben, noha ezerszer te többet telhetne, még is megelegszik egy vén asszannyal, és egy matskával! (nagy katzaj) Parrot Ur támogatta a' javallatot, 's abban a' vélekedésben vólt, hogy annak elfogadása esetében, a' közönséges jövedelem tsak 1,200,000 font sterlingel kevesednék: mert igaz ugyan, hogy az öszves adó 4,825,000 font sterling: de mivel az emésztés szaporodnék, ha bár a' polenta adó felényire szállíttatnék is le, még is a' hiány tsak a' mondott summára ütne ki. Azomban ha nagyobb vólna is a' vesztés, ez nem vólna baj. Mert valyon nem lehet e' más módon a' szükségét fedezni, a' nélkül, hogy senki ellen se legyünk igazságtalanok? En úgy hiszem, hogy lehet. Mert miért

nem lehetne p. o. a' Civillistét 500,000 fontról 500,000 font sterlingre szállítani? miért nem lehetne a' Bírák nagy fizetéseiket felénnyel megkevesíteni? Illyen, 's' chez hasonló gazdaságos újítások által könnyen lehet a' dolgon segíteni. Én mindenkor kész vagyok a' Minisztereket támogatni, ha igazságok van, — de ez egyszer meg kell vallani, hogy a' Kintses Kamara Cancellariusának nints igazsága, és hogy budgetje, nem csak hidegen, és meglegedtetlenül, hanem megvetéssel is fogadott volna. Schright Ur elismeri a' hasznót, melly az Országra hárámolnának, ha hogy a' polenta adó leszállítatnék, de mind a' mellett sajnálja, hogy a' javallatot nem támogathatja, a' mennyiben meg nints itt az idő, mellyben a' Miniszterek bizonyos adókat szállíthatnának le, a' nélkül, hogy az az által kámadandó hiány, más nemű adóval kipotoltathatnék.

S Z I T Z I L I A.

Apr. 16-kán délelőtt 11 óra tájban Iső Ferentz nevű gőzhajó, melly régóta Török, és Görög Országba szándékozik, Nápolyból kiindult. Temédek nézők tudtak a' tenger szélire, a' mesterségesen készült hajót akarván közelébből szemlélni. Ormán, a' 40 hajóson kívül, mindössze 109 útasok valának különböző Országokból. Az utóbbiak közzül említést érdemela' Bajor Korona örökös. Az útasok közzül néhányan egész Török, és Görög Országot beakarják járni, hogy Athene, és Corinth classicus földjével bővebben megismerkedjenek, mások ellenben csak Konstantinápolyba, Smyrnába, Naupliába, Patrasba, Máltába, és Messinába szándékoznak. A' Generál Administráció szoros rendet hozott bé, mind a' hajósokra, mind az útasokra nézve. A' hajóban egy Doctor, és egy

seborvos is vagyon, 's' általában, minderről gondoskodott az Administráció, a' mi csak az útasoknak szükségekre megkívántatik. Később, — Telegraph által értesítinkre esett, hogy a' hajó 17-kén estve Meszszinába érkezett, hol 19-kén a' Nápolyi Királyt is, a' Calabriába igyekszik, ormára vesztett itt O Felséget Pietranerában (Calabria) szárazra kitévén, a' nevezetes gőzhajó Cataniába evezend.

FRANTZIA ORSZÁG.

A' Moniteurben következőket olvashatni: Ez alatt a' tizim alatt: Memorandum, Londoni hírlapok a' Reis E fendi, és Roussin Admirál között véghez ment Egyességet közlik. Ez az íróvány, úgy, a' mint közhírtételet, nem hiteles, betű szerint: ez által közöljük az eredetinek másolatját, egy által pedig azt a' levelet is, mellyet a' fényes Porta Febr. 25 dikán az Orosz Követséghez intézett. Egyébránt tudva vagyon, hogy a' fényes Porta abbeli kötelezését, melly szerint jelen környüllállásai között idegen segítségre nem szorúl, meg nem tartotta. Nem lehet tehát tsudalkozni, hogy Roussin Admirál úgy lép fel, mint közbenjáró. — Az első rendbeli íróványnak foglalatja tehát im ez: „Mialól írttak a' fényes Portának Reis E fendi, és a' Frantzia Követ, az első telyes bizodalmt helyheztetvén a' Frantzia Udvarba, melly a' Sultánnak leg régibb barátja, úgy szinte annak Követjébe is, az Egyiptomi Helytartó Med Ali Basa, és a' fényes Porta között fenn forgó villongás megszüntetésére, közbenjáróul Roussin Admirált elfogadtuk, öly feltétel alatt, hogy ő azon kegyelemnek, mellyet a' fényes Porta az említett Egyiptomi Helytartónak ajánland, elfogadásáért, jót áll, a' kegyelemhez vagyon kaptsolva az en

gedelmesség, melly feltétel alatt Ali Basának Acre, Tripoli, Syria, Jerusalem, és Naplús engedődik által.

Ennek következtetésében, Ó Felső-gének, a' Frantzia Királynak nevében, a' Követ ezenel jelenti, hogy ő az említett feltételek alatt jót áll az egységért, és mihelyt az idegen segedelemre nézve tett fogadás teljesítettik, ő is a' jelen kötelezést azonnal teljesíti: a' fényes Porta ellenben kötelezi magát, hogy minden idegen segedelemről lemond, mellyet külföldben sürgető környüállásai között kívánhatna. E' szerint a' jelen iróvány hitelesen megpétséltetett; és a' Reis Effendi, 's a' Frantzia Rövet között kiteséreltett. Költs Chval 2 kán 1248. (Fabr. 21 kén 1855) El Hady Mehemed Akif Reis Effendi."

A' fényes Portának, az Orosz Követséghez küldött hivatalos Levelének másolatja: „Midön még a' környüállások megkívánták, hogy a' Sultán, — Ó Felső-gének az Orosz Tsászárnak segedelmére számot tartson, az Orosz Követség meg kerestetett az iránt, rendelné Constantztnápolyba a' segedelemre szánt hajókat, — egynehány nappal ez előtt pedig, viszont az iránt kértetett meg, hogy mivel a' környüállások megváltoztak, a' hajóknak elküldését halasztaná el: azomban mivel ez a' második megkérés nem elég korán érkezhett a' Követséghez, tehát a' hajók megjelentek, 's a' Bosporusi Canalisba hajtotta. A' Sultán teljesen meg vala elégedve, midön az Orosz Tsászár barátságos érzésének illy nyilvánvaló jeleit szeme előtllátta: mivel mindazáltal az Egyiptomi dolgok hivatalos titon, Roussi'n Admirál által folytattattak, és a' fényes Porta kívánsága szerint bé is végeztettek, ennek következtetésében, Ahmed Basa Tsászári Tanácsos által, a' Frantzia Követ-

nek ludtára adatott, hogy az Orosz hajók első kedvező széllel magokat visszafogják húzni, — a' jelen Note egyszersmind, ebbeli kívánságnak teljesítése végett; a' Sultánnak háladatos köszönete mellett, az Orosz Követhez küldetlétven.

Tarascóban Apr. 22 kén rendellenések történtek. Ugyan is a' Concorder név alatt esmeretes Republicánusok azt hitték, hogy ha a' Tribune elíteltetik, a' Párisiak bizonyosan Köztársaságot proclamálnak. Azért is mintegy 150 en öszvetsoportoztak, a' kávéházakban mulató legtsendesebb emberékkél is ingerkéittek, 's tele toroklak kiakálták: Eljen a' Köztársaság! A' Városi örök és Politzja Commiszarius azonnal oda termettek, 's valami Charbonnier nevűt el is fogtak, 's nagy nehezen a' várba hurtzolták. Mivel a' zenebonáskodók kövekkel hajigáltak, 's átaljában erőszakoskodtak, tehát kardot kelle rántani. Estve felé valami Viradet nevű is elfogattatott, de később, mivel számos társai, a' Felsőség Agenseit fegyverrel támadák meg, kiszabadítottatott.

A' Deputátusok Ramaraja Máj. 2 kán tartott Ülésében, az Elementaris tanításokról teendő rendszabás vétett tanátskozás alá. Következendő kérdést igen sokáig vitáltak: Vallyon a' Papokat, mint olyanokat, illet e' az Oskolák felett való felügyelés jussa? A' Hormány azt javallotta, hogy az Oskolai Inspectió, bizattassék egy Comitére, mellynek tagjai légyenek: a' Maire, a' helybeli Pap, és a' Municipalis Tanátsnak 5 kiküldöttjei. A' Commissio ellenben azt javallotta, hogy a' Pap választathassék ugyan a' Comitébe, de ne úgy mint olyan, a' Municipalis Tanáts pedig a' Comité't Notabilisekből válassza, a' nélkül; hogy ez a' választás a' Municipalis Tanáts

tagjaira szorítottassék, csak a' Mairenek lehessen ülése a' Comitében mint olyannak. A' Közönséges tanításra ügyelő Miniszter Guizot Ur, (Protestáns) azt kívánta megmutatni, hogy az Oskolai felügyelés szükségesképpen a' Papokat illeti. „Azt megengedik az Urak, így szólt, hogy az erköltsi, és Vallástanítás, az Elementaris oktatásnak alapja legyen: de ez az oktatás nem olyan, mint az olvasásban, és számolásban való letzkéztetés, mellyet bizonyos órára kell szorítani, 's mellyről többé azután nints szó. Az Oskolákban — úgy szólván még a' levegőnek is erköltsősnek, és vallásosnak kell lennie. Az észnek kibontakozása, ha csak nem kísértetik erköltsős, és vallásos tanítástól, minden esetre rendetlenség, és engedetlenség principiumait szüli, 's a' társaságot veszedelemmel fenyegeti. — Ugyan melly Országokban virágnak leginkább az elementaris Oskolák? Valóban nem egyebütt, hanem Skótzsiában, Német Országban, Hollandban, és Helvetziában, 's éppen ezek azok az Országok, mellyekben az oskolák a' Papoknak még nagyobb befolyások alatt vagynak, mint mi most akarjuk. De ímé azt veti valaki: „hiszen a' Frantzia Clerus, ellensége a' dolgok jelen rendjének!“ 's azt nem lehet tagadni, ebben az ellenvetésben van valami igazság, de még sem abban a' széles értelemben, mint sokan kívánják, mert annyi bizonyos, hogy 15 esztendő óta a' Papság sokat tevé az Elementaris tanításért, 's az Oskolákat szerfelettsaporította, — a' mellett pedig a' tanulóknak számok is nevedett, jobb methodus hozattatott bé, 's a' t. 'S valyon jó volna e', ha magunkat szántszándékosan megfosztanánk egy olyan testnek segéd munkájától, mellynek lürebén, habár nem minden kivétel nél-

kül, — rend uralkodik. Ha a' Papokat az elementaris oskolákból kizárjuk, akkor bizonyosan, külön, ellenséges oskolákat fognak felállítani. A' mi Kormányunknak, valamint politikai, ügy polgári tekintetben, a' tanításban, szemte mint az Adminisztrációban, alap principiuma az, hogy minden véleményeket, minden felekezetet, egy más mellett úgy rendeljen el, hogy egy más ki esmerjek, tanítsák, — felvilágosítsák. Salverte Ur ezen beszédre azt viszonozta, hogy a' Clerus nem is akarja senki az Oskoláktól eltiltani, hanem csak kizáró just, 's az oktatásban hivatalos uralkodást nem akarnak néki engedni. Ha a' Papság ilyen helyhezletessel meg nem elégszik, akkor azt mutatja, hogy még mindég a' régi uralkodásra vágy. Dupin Ur így szólt: A' Jelenkorban nints Uralkodó vallás; — mindegyik hitágazat egy forma. Gondolják meg az Urak, hogy 36,000 Comité között, 35,000 et lehet kivetni, mellynek tagjai alkalmasint tudatlanok, úgy annyira, hogy sokan közzülök alig tudnak írni, és olvasni, azért természetes tagjai a' Papok a' Comiténak, tudományoknál fogva. Vivien Ur azt mondta, hogy 1831-ben a' tanításra ügyelő akkori Miniszter, 's mostani petsétör Barthe Ur, éppen a' mellett a' principium mellett fogott, mellyel most a' Kormány megtámadá. Ő (Barthe) akkor időben szóról szóra ezt mondta: „Az 1830-ik Alkotványnak újabb principiumai szerint, — egy hitágazatbeli Papság sem vezetheti az elementaris oskolákat. A' Clerus tagjai mint a' Községnek fő polgárjai, a' Comitékbe bétáratathatnak, de nem lehetnek annak szükségesképpen való tagjai. Renouard Ur is egy véleményben volt Vivien Urral, 's mind ketten a' Comissióhoz tsatolák magokat, melly utóbb

binak javallatját a' Kamara, a' Minisztereknek minden ellenkezései mellett is nagy többséggel elfogadá. Igen szembetűnő volt, hogy Barthé Ur a' Commissió ellen nyilatkoztató magát. Még minkeelőtte az ülésnek vége lett volna, a' Centrumból sokan odahagyák a' teremtet.

Hivatalos tudósítások szerint, Párisnak állapota, erköltsi tekintetben, nem igen szép resultatumot szül. Az idén 77,543 ember fogatott el Párisban, tehát minden 10-dik ember fogollyá leve: ezek között 26,655 aszszony vala, tehát harmadrésznél több. Gyermekek 10 esztendőn alól 1391, felül 2405. Párisban, hol ezelőtt Angoly, Muszka, és Német Ország fő Városaihoz képeest, sokkal kevesebb részegeseket lehetett látni, az idén a' dorbézolók nagyon megsaporodtak, mert öszvesen 25,702 en fogattattak el, kiknek fele, tudniillik, 10,291 aszszony vala. Az első Törvényszéktől 25,458 an ítéltek el, ezek között 5656-an úgy adattattak által a' Fő Törvényszékeknek, mint Criminalisták, a' többiek vagy telyesen szabadon bocsátattak, vagy pedig fogságok büntetésbe számítottak. Öszvesen 4719-el többen estek fogságba, mint 1851-ben. Ezen szomorú jelenésnek különböző okai vagynak: először az erköltsi elkortosodás az alsóbb Classisnál, hol a' gyermekek nagyon is korán megtanulják a' rosszat, a' nagyobbaknak példájok után: mások az élet kedvetlen viszonyait el felejteni, vagy pedig elkövetett gonosz tettek miatt, mardosó lelkieméreteket elaltatni akarván, fejekt kábítják: — mások ismét a' familia édes köteleket szántszándékkal elszaggatják, 's így osztan kétségbeneséből, — iszonyú dolgokhoz fognak, melyek miatt elébb utóbb meg kell lakolniok.

S Z A R D I N I A.

Genuából közöltetik, hogy ugyan ezen városnak kikötőhelyében Tunis bombardirozása végett, nagy előkészületek tétettek, hogy t. i. egy K. Szardiniai hajós Kapitánynak, a' Dey sergében szolgáló tiszttől vett megsértelésért elégtételt szerezzenek. A' bombardirozáshoz 60 ágyúshajók készíttetek, és lihető, hogy Május közepe táján az egész expeditió elindul.

B É T S.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Febr. 21-kén költ kegyelmes Királyi végzése által Lötsei Polgár és Bányarészvényes Probstner András Urat, ezen birtoki honnannevezéssel Új-Lublói és Jakubjáni — magyar nemesi rangal és egyszersmind Szepes Vármegyében Új-Lubló és Jakubján helységekkel megajándékozni.

Ö Ts. K. Felségének Apr. 22-kén költ kegyelmes Királyi határozása F. T. Aigl Pál Urat Sexárdi Plebánust a' Pétsi Ns. Káptalanban Kánonokká méltóztatott kinevezni.

MAGYAR ÉS ERDÉLY ORSZÁG.

Poson Május 9-kén. F. h. 6 kán, a' 43-ik, Országos Közgyűlésben tanátskozás alá vétetett Izeneti javaslat a' Kir. visszaíratra nézve, kevés változtatással elfogadtaték, tsupán azon pont, hogy a' földhasználati munkálatok után mindjárt a' kereskedést illetők vétetessenek fel, változtatódott meg, a' mennyiben a' kegyes Kir. visszaírat szerént, a' törvénykezési és úgy azután a' többi munkálatok vétetendének sorban vitatás alá. Azon Izeneti javaslat is, hogy az Ország gyűlési napdíjakat 's többi költségeket a' Nemesiség viselje, szótöbbséggel elfogadtaték. A' Kk. 7 és 8-dikán tartott Kerületi

üléseiben tanátskozás alá vett 6-dik föld-használati tzikkelynek 5 utó pontjai bevégeztettek, 9-dikén pedig az Ország Gyűlési napdíjt illető tzikkely eránt tett javaslattal az Izenet új szerkeztése vétetődék vitatás alá.

Szombathelyről Május' 11-kén. A' folyó hónap 5 kén ragadá ki közlünk a' halál a' Nagytiszteletű, Tudós Szabó Miklós Urat, a' Szombathelyi Gymnasium' érdemes Igazgatóját és ugyan Szombathelyen a' praemonstráti szerzetes Kánonokok' hózának derék elöljáróját: ki is, 1787-ben születvén, jeles tehetségei' s nevendékkori szorgalma' segedelmével olly műveltséget szerze; hogy utóbb 2 évig Reszthelyen 8 ig pedig Szombathelyen ritka szerentsével taníthatna, és hogy nem tsak a' nevendékeknek változatlan szeretetét, hanem a' szülőknek elégedéssel párosult bizodalmat sőt a' Közönségnek érdemen épült betsültét is bírná. Későben, névszerént 1825-ban, a' tanítói pályáról érdemei az igazgatói' s elöljárói tisztre vezetéek: holott ama' közkedvességet, mellyben mint tanító méltán részesüle, folyvást birtokában tartá. Egyebek közt buzgó de még is józan hazafiságát az bizonyítja, hogy távol azoktól, kik vagy egyedül a' korhadt óságnak hódulnak, vagy a' divatozó újításokat érthetlenségre változtatják, ő a' nemzeti nyelv' ügyében egyiránt távozván ezektől, régít és újat (tsak alaptalant nem) örömmel fogada. Kora elhunytából (tsak 46 esztendőre

terjedett élete) származott érzékeny bánatunk annál epesztőbb, hogy rövid, harmadnapi belegség után, mind e mellett illőleg elkészülve, távozek el tőlünk az örökké tartó, mint reményük, jobb életre.

Kolo'svárt, Apr. 30 dikán: A' Maros-Vásárhelyi Évang. Reformátum Kollégyomban néhai Tiszt. T. Molnár Sámuel Ur halálával megüvesülvén a' theologiai tudományok Professori széke, arra, minekutánna a' Kollégyomok és Gymnasiumok Elöljárói magok candidatiojokat beküldötték, az Erdélyi Evang. Réformátum Méltos Fő Consistorium, a' maga most közlebről tartott gyűlésében, tiltkos szózatolással esett választás útján kinevezte folyó Aprilis 15-kén Tiszt. T. Bodola Sámuel Urat, a' Theologiai tudományoknak a' Székely-Udvarhelyi Evang. Refor. Kollégyomban már 14 esztendőktől fogva igen érdemes közhasznú Professorát, ki fáradhatlan szorgalmával, buzgó és sikeres tanításával telyes mértékben méltóvá tette magát Elöljáróji megeledésére, valamint tanítványai tisztelő szeretetére.

A' Pénz folyamát Május' 15 dikán; közép arr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	92 1/2
Az 1820-beli sorsosok:	189 1/4
Az 1821-beli hasonlók:	154 5/4
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji:	52 1/2 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek 1208 1/5 for. lán
Conv. Pénzben.	

A' mai postával küldjük Thurócz Vármegye mappáját a' Galgóczi, Lötsei, Posonyi, Rosembergi és Rosnyói tsumókban a' szokott mód szerént petsét alatt.

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomató: Nemes Harkul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)